ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за інтернет-ресурсами)

12.11.2026

Зміст:
(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання
Стали відомі претенденти на Шевченківську премію-2027

Марина Гуц: «У нас немає дистанції для осмислення травми, але є мистецтво як погляд збоку». – Юлія Манукян

росіяни віддали рпц храм ПЦУ в Маріуполі, в якому окупанти спалили всі українські книжки. – Андрій Коник

Вшанування пам'яті
«У дискусії про військові меморіали найменше чути самих військових»: Тарас Іщик про українську некрополістику. – Анастасія Большакова

У Києві створили особливу книжкову полицю. – Ірина Пташка

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України
У жовтні в Україні заблокували понад 4000 сайтів. Більшість з них – онлайн-казино. – Валерія Буняк

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад
На Миколаївщині відновили обласну премію імені Миколи Аркаса: хто став лауреатами у 2026 році. – Катерина Ношкалюк

Письменниця з Рівного Лідія Рибенко отримала літературну премію імені Валер'яна Поліщука. – Катерина Ношкалюк

У Полтаві розслідують загрозу руйнування Краєзнавчого музею через плани забудови. – Дар'я Лобанок

Благодійність
Покази вистави «Я бачу, вас цікавить пітьма» зібрали майже 4 млн грн для українських військових. – Микита Кишиневський

Від Ватикану до Дніпра: виставка відомої художниці. – Ірина Пташка

Фестивалі
Майстер-класи, українські пісні та благодійні ініціативи: у Луцьку відбувся фестиваль «Етніка». – Анна Шведик

Театр

Театр «Нафта» покаже відеозапис вистави «Gala» у Харкові. – Олексій Содома

«Виявилося більше українського контенту, ніж ми вважали». У Харківській опері завершили оцифрування відеоархіву. – Марія Солодовник, Світлана Гарбузова

Сумський театр облаштовує повноцінну підземну сцену через постійні російські обстріли. – Оксана Заблоцька

Литовська театральна продюсерка Крісте Агота Саве: «Якщо почнеться війна, я залишусь вдома». – Ася Павленко

Візуальні мистецтва

Українець став найкращим фотографом концертів у світі зі знімком з виступу «Океану Ельзи». – Микита Кишиневський

Українську ілюстраторку Ольгу Штонду номінували на медаль Карнегі 2027 року

«Правда» та правда Володимира Семківа. – Катерина Сліпченко

«Артдача» проведе серію подій з ветераном Миколою Глібовичем. – Олексій Содома

Кіномистецтво. Кінопрокат

Соціальний проєкт про психологічну травму українок отримав визнання на міжнародному кінофестивалі. – Ірина де Люсто

Про письменника і ветерана Віталія Запеку зняли документальний фільм «Спілберг»

Просвітництво

Від Руанди до Бразилії: як розповісти про Голодомор тим, хто про нього ніколи не чув. – Ольга Цуприкова, Михайло Костів

Література. Книговидання

Книга Марії Матіос обійшла конкурентів з 11 країн і здобула премію у Європі. – Микита Кишиневський

На книжковому ярмарку у Відні вперше представлять велику українську програму. – Оксана Мамченкова

Музейна справа

«Деколонізація – це не просто змінити „російський” митець на „український”». Як музеї осмислюють спадщину. – Дар’я Якуніна

Артефакт із 2000-літньою історією: до Національного музею передали врятовану римську бронзову цідилку. – Микита Кишиневський

Традиції трьох народів у нитках: у музеї на Закарпатті відкрили виставку до Дня вишивальниць. – Микола Шмигін

Охорона культурної спадщини

У Львові вперше за 87 років відновили скульптуру святої Єлизавети на храмі. – Дар'я Лобанок

Бібліотечна справа. Читання

Як працюють регіональні бібліотеки: досвід Дніпра, Чернігова, Запоріжжя та Тульчина. – Оксана Заблоцька

Кадри

У Рівному перепідписали контракти з очільниками двох театрів і центру народної творчості. – Катерина Ношкалюк

Валентина Ярощук залишила посаду директорки Рівненської обласної бібліотеки після 40 років роботи. – Катерина Ношкалюк

Міжнародне співробітництво

В Австралії відкриють Українську бібліотеку з колекцією понад 200 книжок. – Катерина Ношкалюк

Підтримка України у світі

Світові зірки об'єднаються на благодійному концерті Songs of Freedom на підтримку України

Загальні питання

Стали відомі претенденти на Шевченківську премію-2027

На сайті Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка оприлюднено твори, висунуті на здобуття Шевченківської премії 2027 року. Докладніше:

https://chytomo.com/staly-vidomi-pretendenty-na-shevchenkivsku-premiiu-2027/

Марина Гуц: «У нас немає дистанції для осмислення травми, але є мистецтво як погляд збоку». – Юлія Манукян

В інтерв'ю кураторка М. Гуц міркує про те, як сучасне українське мистецтво допомагає осмислювати досвід війни, не чекаючи на історичну дистанцію. Головним приводом для розмови став її кураторський проєкт «Всередині мене чорна хата», який через серію відеоінтерв'ю та майбутню міжнародну виставку досліджує трансформацію художніх практик українських мисткинь під тиском травми. Також кураторка ділиться досвідом децентралізації культури на прикладі виставки конкурсу МУХі в Івано-Франківську, розповідає про роботи його лавреатів і висвітлює діяльність заснованої нею платформи Hutz Foundation та фестивалю українського кіно й відеоарту «PROMIN'» за кордоном. На завершення Гуц аналізує сучасну культурну політику України, відзначаючи брак державної підтримки, але водночас підкреслюючи зростання ролі регіональних інституцій та перехід української культурної дипломатії до емпатичного діалогу зі світом. Докладніше:

https://lb.ua/blog/yuliya_manukyan/780042_marina_guts_nemaie_distantsiyi.html

росіяни віддали рпц храм ПЦУ в Маріуполі, в якому окупанти спалили всі українські книжки. – Андрій Коник

російська «адміністрація» тимчасово окупованого Маріуполя передала у користування рпц єдиний у місті храм Православної церкви України – Храм святого Петра Могили та собор Успіння Пресвятої Богородиці. У 2022 році війська рф повністю спалили там церковну бібліотеку із українськими книжками. Докладніше:

https://suspilne.media/donbas/1450061-rosiani-viddali-rpc-hram-pcu-v-mariupoli-v-akomu-okupanti-spalili-vsi-ukrainski-knizki/

Вшанування пам'яті

«У дискусії про військові меморіали найменше чути самих військових»: Тарас Іщик про українську некрополістику. – Анастасія Большакова

Військовослужбовець і графічний дизайнер Т. Іщик відомий як розробник візуального стилю Збройних сил України. Він також ініціював створення меморіального шрифту UAF Memory, призначеного для військових поховань і пам'ятників, а нещодавно керував проєктом розробки національного шрифту Zakon. Він активно пише про військову меморіалізацію в соціальних мережах, критикує архітектурні рішення Національного військового

меморіального кладовища та стихійне встановлення пам'ятників у громадах. Іщик виступає за формування спільних стандартів військових поховань і державної політики пам'яті. Своє бачення він також виклав у книжці «IN GLORIA VIVET. Концепція української військової меморіальної культури». В інтерв'ю Іщик розповідає про те, чому Україні потрібна власна військова меморіальна традиція, хто має визначати вигляд місць пам'яті та як вшановувати загиблих, поки війна триває. Докладніше:

https://life.pravda.com.ua/culture/yak-ukrajini-stvoriti-vlasnu-viyskovu-memorialnu-kulturu-318994/

У Києві створили особливу книжкову полицю. – Ірина Пташка

У книгарнях «Сенс» у Києві з'явився незвичний простір пам'яті – порожня полиця, присвячена книжкам, які українські автори вже не встигнуть написати через загибель у війні. Ініціативу реалізує «Сенс» за підтримки проєкту «Недописані» та The Ukrainians Media. Її задум полягає у тому, щоб говорити не лише про вже видані твори, а й про втрачену літературну спадщину, яка могла з'явитися в майбутньому. Поки що на полиці стоїть лише табличка з цитатою письменника і військовослужбовця П. Дерев'янка: «Кожен, хто погляне на неї, міг би уявити твори, які могли змінити епоху, здобути міжнародні нагороди, стати візитівкою української культури в кожній країні світу». На табличці також зазначено, що ненаписані книжки могли б створити новий канон української літератури та надихнути наступне покоління письменників. Уже протягом листопада порожня полиця поступово змінюватиметься – за консультативної підтримки проєкту «Недописані» на ній з'являтимуться тексти українських авторів, які загинули внаслідок російського вторгнення. Докладніше:

https://ktoday.com.ua/112190/u-kyyevi-stvoryly-osoblyvu-polyczyu/

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

У жовтні в Україні заблокували понад 4000 сайтів. Більшість з них – онлайн-казино. – Валерія Буняк

До переліку також потрапили російські та білоруські медіа, піратські кінотеатри, криптовалютні платформи, книжкові магазини та сайти з продажу алкоголю й тютюну. Докладніше:

https://ms.detector.media/internet/post/39676/2026-11-11-u-zhovtni-v-ukraini-zablokuvaly-ponad-4000-saytiv-bilshist-z-nykh-onlayn-kazyno/

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

На Миколаївщині відновили обласну премію імені Миколи Аркаса: хто став лауреатами у 2026 році. – Катерина Ношкалюк

У Миколаєві відбулася церемонія вручення обласної премії імені Миколи Аркаса. Цьогоріч конкурс відновили після шестирічної перерви. Відзнаки отримали представники народного мистецтва, музейної справи, професійного мистецтва, історії та краєзнавства. Церемонія пройшла 9

листопада на базі Миколаївського академічного художнього драматичного театру. Докладніше:

https://kultura.rayon.in.ua/news/1115880-na-mikolayivshhini-vidnovili-oblasnu-premiiu-imeni-mikoli-arkasa-xto-stav-laureatami-u-2026-roci

Письменниця з Рівного Лідія Рибенко отримала літературну премію імені Валер'яна Поліщука. – Катерина Ношкалюк

Письменниця, видавчиня та громадська діячка з Рівного Л. Рибенко стала лавреаткою обласної літературної премії імені Валер'яна Поліщука. Докладніше:

https://kultura.rayon.in.ua/news/1115875-pismennicia-z-rivnogo-lidiia-ribenko-otrimala-literaturnu-premiiu-imeni-valeriana-polishhuka

У Полтаві розслідують загрозу руйнування Краєзнавчого музею через плани забудови. – Дар'я Лобанок

У Полтаві слідчі розслідують можливу загрозу руйнування Краєзнавчого музею через плани збудувати мультифункціональний центр на вулиці Небесної Сотні, 23. Правоохоронці отримали дозвіл вивчити документи, зібрані прокуратурою в межах судового спору щодо цієї забудови. Докладніше:

https://life.pravda.com.ua/culture/u-poltavi-rozsliduyut-mozhlivu-zagrozu-dlya-budinku-zemstva-318996/

Благодійність

Покази вистави «Я бачу, вас цікавить пітьма» зібрали майже 4 млн грн для українських військових. – Микита Кишиневський

Творча команда вистави «Я бачу, вас цікавить пітьма» за рік зібрала майже 4 мільйони гривень на підтримку Сил оборони України. Загалом актори провели 37 показів у 16 містах і подолали понад 8 тисяч кілометрів під час гастролей. Докладніше:

https://shotam.info/pokazy-vystavy-ya-bachu-vas-tsikavyt-pitma-zibraly-mayzhe-4-mln-hrn-dlia-ukrainskykh-viyskovykh/

Від Ватикану до Дніпра: виставка відомої художниці. – Ірина Пташка

Пшеничне поле, яке перетворюється на образ України, стане головним мотивом мистецької виставки, що відкриється у Дніпрі 16 листопада. В artroom Menorah Center представлять поліптих «Земле моя» художниці О. Шипелик. Після завершення експозиції серію «Земле моя» передадуть на благодійний аукціон. Його мета – зібрати кошти на підтримку Сил оборони України. Докладніше:

https://ktoday.com.ua/112235/vid-vatykanu-do-dnipra-vystavka-vidomoyi-hudozhnyczi/

Фестивалі

Майстер-класи, українські пісні та благодійні ініціативи: у Луцьку відбувся фестиваль «Етніка». – Анна Шведик

У Луцьку проведено фестиваль народних ремесел «Етніка», який об'єднав майстрів, творчі колективи та волонтерські ініціативи. Відвідувачі могли оглянути й придбати вироби ручної роботи, долучитися до майстер-класів із гончарства, плетіння та виготовлення прикрас, послухати українські пісні й поезію. На фестивалі також представили благодійні проєкти та збирали кошти на потреби військових. Докладніше:

https://kultura.rayon.in.ua/news/1115665-maister-klasi-ukrayinski-pisni-ta-blagodiini-iniciativi-u-lucku-vidbuvsia-festival-etnika

Театр

Театр «Нафта» покаже відеозапис вистави «Gala» у Харкові. – Олексій Содома

У Харкові 22 листопада покажуть відеозапис вистави «Gala», яку у липні поставили харківський театр «Нафта» і французький режисер Жером Бель. «Gala» – це вистава, в якій беруть участь 20 людей, котрі живуть у місті, де відбувається подія. Проєкт пропонує колективний підхід до творення мистецтва, об'єднуючи на одній сцені професійних танцівників, акторів, пенсіонерів, підлітків, людей, які пересуваються на кріслі колісному. Вистава змінює уявлення про те, чим є театральна сцена і сучасний танець. Вона наголошує, що театр може бути місцем прийняття різних досвідів, простором презентації невидимих історій і святкуванням життя в усій його різності. Українська прем'єра «Gala» відбулася 28 липня у Львові. Докладніше:

https://lyuk.media/news/gala-in-kharkiv/

«Виявилося більше українського контенту, ніж ми вважали». У Харківській опері завершили оцифрування відеоархіву. – Марія Солодовник, Світлана Гарбузова

У Харківській опері завершили оцифровувати відео зі свого архіву. Фахівці оцифрували 440 годин матеріалів, частину з них уже оприлюднили на сайті віртуального музею театру. Проєкт тривав із середини червня до кінця жовтня, у команді працювали п'ятеро людей, розповіла керівниця літературно-драматургічної частини ХНАТОБ імені Лисенка І. Лобанова. «Ми оцифровували певний період – від 90-х років і десь за 30 років. Ми більш-менш знали, з чим працюємо, і не очікували, що знайдемо щось абсолютно феноменальне, але цінність цих записів у тому, що вони припадають, особливо ті, які датовані 90-ми та 2000-ми роками, на період, коли із пресою були великі проблеми й дуже мало писали про культуру. Не збереглося навіть того, що було. Сьогодні дослідники мають можливість на власні очі побачити те, що в ті роки було записано», – поінформувала Лобанова. «Субтитрувати, скажімо, російські опери – ні, ми цього не хотіли робити. Тому вони залишилися за межею проєкту. Так у нас виявилося значно більше українського контенту, ніж ми самі вважали», – зауважила вона. Докладніше:

https://suspilne.media/kharkiv/1448753-kharkiv-opera-otsyfruvala-440-hodyn-videoarkhivu-hnatob/

Сумський театр облаштовує повноцінну підземну сцену через постійні російські обстріли. – Оксана Заблоцька

Сумський національний академічний театр драми та музичної комедії імені Щепкіна облаштовує підземну сцену, яка має замінити основний театральний майданчик. Художній керівник театру Д. Некрасов у ефірі «Радіо Культура» розповів, що Суми постійно зазнають російських ударів, а вибухи впливають не лише місто загалом, а й на життя працівників театру, їхніх знайомих і колег. Зокрема, на початку 94-го театрального сезону, у день прем'єри вистави «Звірі», російська керована авіабомба влучила неподалік театру. Вибуховою хвилею вибило скло у фоє. Це сталося за три години до прем'єри, однак команда прибрала пошкодження і ввечері все-таки показала виставу. «Ми копаємо сцени під землею. Зараз будемо відкривати новий майданчик – „Сцену мрій" під землею. Це буде повноцінна сцена, яка замінить наразі нашу головну сцену», – розповів Некрасов. Він назвав її ледь не першою повноцінною підземною сценою в Україні. Художній керівник також наголосив, що всі 230 працівників театру, зокрема молодь та акторський склад, залишаються в Сумах і продовжують працювати попри небезпеку. Докладніше:
https://suspilne.media/culture/1450339-sumskij-teatr-oblastovue-povnocinnu-pidzemnu-scenu-cerez-postijni-rosijski-obstrili/

Литовська театральна продюсерка Крісте Агота Саве: «Якщо почнеться війна, я залишусь вдома». – Ася Павленко

Крісте Агота Саве – литовська театральна продюсерка, кураторка та драматургиня, з 2019 року є креативною директоркою театрального фестивалю Sirenos. У межах фестивалю Sirenos 2026, Україна представила перформанс «The Trap» Ріти Ліри та спеціальну професійну програму для молодих українських продюсерів і продюсерок перформативних мистецтв. Події відбулися за ініціативи та підтримки Українського інституту, самого фестивалю та Литовського театрального центру. В інтерв'ю Саве розповідає про схожості й відмінності литовської та української театральних сцен, а також про те, як відчувається нині в Литві воєнна загроза. Докладніше:
https://lb.ua/culture/2026/11/11/779908_litovska_teatralna_prodyuserka.html

Візуальні мистецтва

Українець став найкращим фотографом концертів у світі зі знімком з виступу «Океану Ельзи». – Микита Кишиневський

Український концертний фотограф Ю. Грязнов здобув перше місце на престижному конкурсі International Photography Awards 2026. Перемогу в категорії Event/Concert (Non-Professional) йому приніс емоційний кадр із виступу гурту «Океан Ельзи» на фестивалі Atlas у 2025 році. Тепер переможний кадр разом із роботами інших лауреатів увійде до підсумкової книги найкращих фотографій «23rd IPA Awards». Докладніше:

https://shotam.info/ukrainets-stav-naykrashchym-fotohrafom-kontsertiv-u-sviti-zi-znimkom-z-vystupu-okeanu-elzy/

Українську ілюстраторку Ольгу Штонду номінували на медаль Карнегі 2027 року

Українську художницю О. Штонду номіновано на британську медаль Карнегі за ілюстрації 2027 року за оформлення дитячої книжки «The Map of Me» («Мапа мене») письменниці Ніколи Девіс. Докладніше:

https://chytomo.com/ukrainsku-iliustratorku-olhu-shtondu-nominuvaly-na-medal-karnehi-2027-roku/

«Правда» та правда Володимира Семківа. – Катерина Сліпченко

У Львові уп'яте проходить Тиждень скульптури. І традиційно у ньому бере участь В. Семків, відомий український скульптор. Він спеціалізується на станковій та монументальній скульптурі, поєднуючи класичну школу з гострими соціальними й філософськими сенсами. Часто його роботи стають темою для гострих дискусій. Так сталось і цього року, коли на проспекті Шевченка з'явилася скульптура «Правда». Дерев'яна голова, пронизана наскрізь грубою колодою, спричинила жваве обговорення та навіть нещасний випадок, після чого її перемістили. Скульптура несе меседж, що легко зчитується. Скульптор переосмислив вислів «клубок у горлі», замінивши його на грубу дерев'яну колоду, що заважає словам вийти назовні. Авторка розповідає про інші витвори митця. Докладніше:

https://zaxid.net/pravda_ta_pravda_volodimira_semkiva_n1649925

«Артдача» проведе серію подій з ветераном Миколою Глібовичем. – Олексій Содома

Серія подій почнеться з фотовиставки «Милі картинки попри війну», що відкриється 14 листопада і триватиме до 14 грудня у кав'ярні Coffee Divers (Харків). Це серія фотографій рослин, квітів і плодів, які ветеран і митець М. Глібович знімав під час служби у ЗСУ. Перші світлини з'явилися навесні 2023 року поблизу Бахмута – як спроба помічати життя, що продовжується навіть поруч із війною. Продовженням відкриття виставки стане воркшоп з малювання коміксів (15 листопада). Глібович розповість учасникам про візуальний сторітелінг. На події можна буде навчитися поєднувати зображення з текстом, шукати ідеї та створити свій комікс під час практичної частини. Докладніше:

https://lyuk.media/news/exhibition-and-workshop/

Кіномистецтво. Кінопрокат

Соціальний проєкт про психологічну травму українок отримав визнання на міжнародному кінофестивалі. – Ірина де Люсто

Соціальне відео «Невизначена втрата – це травма» фонду Future for Ukraine отримало Special Mention (спеціальну згадку) у категорії «Human Rights and Equality» (Права людини та рівність) на Big Syn International Film Festival 2026 у Лондоні, найбільшому у світі кінофестивалі, присвяченому сталому

розвитку. Відео створено за підтримки Фонду «Аскольд і Дір», який адмініструється ІСАР «Єднання» в рамках проєкту «Сильне громадянське суспільство України – рушійна сила реформ і демократії» за фінансової підтримки Норвегії та Швеції. Докладніше:

https://socportal.info/ua/news/sotcialnii-proekt-pro-psikhologichnu-travmu-ukrainok-otrimav-viznannya-na-mizhnarodnomu-kinofestivali/

Про письменника і ветерана Віталія Запеку зняли документальний фільм «Спілберг»

Документальний вебфільм «Спілберг» про письменника, фотохудожника й ветерана російсько-української війни В. Запеку незабаром покажуть на «5 каналі». Стрічку створено за підтримки Українського культурного фонду у партнерстві з 1 корпусом Національної гвардії України «Азов». Після телевізійної прем'єри картину планують опублікувати у відкритому доступі на YouTube. У другій половині листопада організатори також планують провести творчий тур Києвом та Київською областю за участі Запеки. Під час зустрічей передбачені покази фільму, презентації книжок та автограф-сесії. Точну дату телевізійної прем'єри поки не повідомили. Докладніше:

https://chytomo.com/pro-pysmennyka-i-veterana-vitaliia-zapeku-znialy-dokumentalnyj-film-spilberh/

Просвітництво

Від Руанди до Бразилії: як розповісти про Голодомор тим, хто про нього ніколи не чув. – Ольга Цуприкова, Михайло Костів

Співробітники Національного музею Голодомору-геноциду розповідають про міжнародну медіакампанію, покликану ознайомити жителів 13 країн світу (переважно Глобального Півдня) з історією Голодомору 1932–1933 років. Ініціатива, реалізована п'ятьма мовами за підтримки уряду Канади, використовувала концепцію геноциду Рафала Лемкіна та сучасні аналогії, щоб зробити далеку українську трагедію зрозумілою для іноземної аудиторії. За чотири тижні матеріали проєкту зібрали близько 26 мільйонів показів і залучили понад 325 тисяч відвідувачів на інформаційні сторінки, а найвищу залученість продемонстрували користувачі в Лівані, Руанді та Бразилії. Наступним етапом цієї просвітницької роботи стане відкриття у бразильському Сан-Паулу мультимедійної виставки «Я розкажу тобі історії з України…», яка через особисті свідчення та мистецтво протидіятиме замовчуванню злочинів і російській пропаганді. Докладніше:

https://ms.detector.media/trendi/post/39671/2026-11-10-vid-ruandy-do-brazylii-yak-rozpovisty-pro-golodomor-tym-khto-pro-nogo-nikoly-ne-chuv/

Література. Книговидання

Книга Марії Матіос обійшла конкурентів з 11 країн і здобула премію у Європі. – Микита Кишиневський

Українська письменниця М. Матіос стала лавреаткою четвертого сезону Європейської премії романів кохання. Перемогу авторці приніс роман «Майже ніколи не навпаки», який вийшов у французькому перекладі під назвою «Presque jamais autrement». Імена переможців оголошено 7 листопада у французькому Страсбурзі. Цьогоріч за престижну нагороду змагалися 11 книжок із різних країн, зокрема Німеччини, Італії, Іспанії, Швеції та Австрії. Офіційну заявку на участь українського роману подало Постійне представництво України при Раді Європи. Докладніше:

https://shotam.info/knyha-marii-matios-obiyshla-konkurentiv-z-11-krain-i-zdobula-premiiu-u-yevropi/

На книжковому ярмарку у Відні вперше представлять велику українську програму. – Оксана Мамченкова

Під час Книжкового ярмарку у Відні (BuchWien), що відбудеться 25–29 листопада, заплановано програму Update Ukraine, присвячену українській культурі. «Це перша в історії ярмарку BuchWien українська програма такого масштабу та видимості», – повідомила на своїй Facebook-сторінці письменниця Т. Малярчук, яка стала цьогоріч кураторкою програми. «За останні роки війна проникла в кожен закапелок українського життя, в кожну сім'ю, в кожне місто, в кожну книжку, – Малярчук пояснює свій задум. – Говорити сьогодні про українську літературу, мистецтво чи філософію, оминаючи війну, означало б ігнорувати реальність. Водночас мене цікавить не лише те, як українська культура змінилася за роки війни, а насамперед те, як вона відповідає на виклики темних часів. Як вона продовжує творити, мислити, вести діалог із суспільствами, які не мають подібного досвіду, ставити незручні запитання й уявляти майбутнє». Серед учасників та учасниць дискусій програми: О. Матвійчук, правозахисниця, очільниця громадської організації «Центр громадянських свобод», нагородженої Нобелівською премією миру 2022 року; К. Петровська, письменниця; С. Жадан, письменник, поет, військовослужбовець бригади «Хартія»; А. Курков, письменник; Я. Грицак, історик; В. Єрмоленко, філософ, президент Українського ПЕН та ін. Всього у програмі заплановано 11 подій. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/11/11/780194_knizhkovomu_yarmarku_vidni.html

Музейна справа

«Деколонізація – це не просто змінити „російський" митець на „український"». Як музеї осмислюють спадщину. – Дар'я Якуніна

Українські митці, яких десятиліттями називали російськими, твори з неправильною атрибуцією та музейні колекції, що досі відтворюють імперський погляд на нашу історію. російський колоніальний слід досі залишається помітним навіть у найбільших музеях світу. Проте українські дослідники роками працюють над тим, щоб повернути нашій культурній спадщині належне місце – і поступово досягають змін. Керівниця напряму

«Візуальне мистецтво» Українського інституту А. Мануляк розповідає про посібник із деколонізації, про те, які зміни вже відбуваються в музеях та що може зробити кожен із нас, щоби українське мистецтво перестали привласнювати. Докладніше:
https://www.platfor.ma/topic/dekolonizatsiya-tse-ne-prosto-zminyty-rosijskyj-mytets-na-ukrayinskyj-yak-muzeyi-osmyslyuyut-spadshhynu/

Артефакт із 2000-літньою історією: до Національного музею передали врятовану римську бронзову цідилку. – Микита Кишиневський

Національний музей історії України отримав бронзову цідилку римського виробництва, датовану серединою I–II століття нашої ери. Майже дві тисячі років тому цей античний предмет використовували для проціджування вина під час застіль. Новий експонат поповнив фонди музею завдяки співробітникам Конотопського районного відділу поліції Сумщини, які передали врятовану знахідку науковцям. Докладніше:
https://shotam.info/artefakt-iz-2000-litnoiu-istoriieiu-do-natsionalnoho-muzeiu-peredaly-vriatovanu-rymsku-bronzovu-tsidylku/

Традиції трьох народів у нитках: у музеї на Закарпатті відкрили виставку до Дня вишивальниць. – Микола Шмигін

До Міжнародного дня вишивальниць у Закарпатському обласному краєзнавчому музеї ім. Т. Легоцького презентовано інсталяцію «Вишите Закарпаття: традиції народів краю в орнаментах, нитках і барвах». Докладніше:
https://history.rayon.in.ua/news/1115815-tradiciyi-tryox-narodiv-u-nitkax-u-muzeyi-na-zakarpatti-vidkrili-vistavku-do-dnia-visivalnic

Охорона культурної спадщини

У Львові вперше за 87 років відновили скульптуру святої Єлизавети на храмі. – Дар'я Лобанок

У Львові на храмі святих Ольги та Єлизавети на площі Кропивницького завершено протиаварійні консерваційні роботи зі збереження скульптури святої Єлизавети. Скульптуру, встановлену на бічній вежі храму у 1911 році, створив польський митець Тадеуш Блотницький. Під час бомбардування у 1939 році скульптура втратила голову та частину руки. Згодом стан скульптури погіршувався через постійний вплив атмосферних чинників. Фахівці провели історико-архівні дослідження, очистили поверхню скульптури, виконали ін'єктування тріщин, зміцнили камінь, провели біоцидну обробку та гідрофобізацію. Окремо відтворювали втрачені елементи. За допомогою 3D-сканування, архівних фотографій та аналізу аналогів реставраторам вдалося відтворити голову й руку святої Єлизавети та встановити їх на скульптуру. Фінансували реставрацію благодійники та громада храму. Докладніше:
https://life.pravda.com.ua/culture/u-lvovi-vidnovili-skulpturu-svyatoji-yelizaveti-319000/

Бібліотечна справа. Читання

Як працюють регіональні бібліотеки: досвід Дніпра, Чернігова,

Запоріжжя та Тульчина. – Оксана Заблоцька

Згідно з нещодавнім дослідженням Мінкульту про читання, 73% опитаних знають про найближчі до себе бібліотеки. Однак регулярно (щонайменше раз на місяць) їх відвідують лише 6%. Ще 16% відвідують декілька разів на рік, а 50% не ходять узагалі. Водночас українські бібліотеки дедалі частіше виходять за межі звичної ролі книгозбірень: тут проводять освітні й культурні події, створюють простори для спілкування та надають психологічну підтримку. Утім, можливості для таких змін у різних громадах неоднакові. Особливо це відчутно в регіонах, де бібліотеки часто змушені розвиватися в умовах обмеженого фінансування, нестачі нових книжок і технічного оснащення. Авторка розповідає про чотири бібліотеки в Дніпрі, Запоріжжі, Чернігові й Тульчині: як місцевим командам вдається залучати читачів, оновлювати простори, поповнювати фонди тощо. Докладніше:

https://suspilne.media/culture/1440825-ak-pracuut-regionalni-biblioteki-dosvid-dnipra-cernigova-zaporizza-ta-tulcina/

Кадри

У Рівному перепідписали контракти з очільниками двох театрів і центру народної творчості. – Катерина Ношкалюк

Голова Рівненської обласної ради А. Карауш підписав контракти з керівниками трьох комунальних закладів культури. Усі вони продовжать працювати на своїх посадах. Рівненський обласний центр народної творчості й надалі очолюватиме І. Рачковська. В. Петрів залишиться директором Рівненського обласного академічного українського музично-драматичного театру. В. Данилюк продовжить керувати Рівненським академічним обласним театром ляльок. Докладніше:

https://kultura.rayon.in.ua/news/1115808-u-rivnomu-perepidpisali-kontrakti-z-ocilnikami-dvox-teatriv-i-centru-narodnoyi-tvorcosti

Валентина Ярощук залишила посаду директорки Рівненської обласної бібліотеки після 40 років роботи. – Катерина Ношкалюк

В. Ярощук завершила роботу на посаді директорки Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки. Її контракт закінчився 11 листопада 2026 року. Вона очолювала заклад із 1986 року. Обов’язки керівниці бібліотеки певний час виконуватиме заступниця директорки О. Бережняк. Докладніше:

https://kultura.rayon.in.ua/news/1115845-valentina-iaroshhuk-zalisila-posadu-direktorki-rivnenskoyi-oblasnoyi-biblioteki-pislia-40-rokiv-roboti

Міжнародне співробітництво

В Австралії відкриють Українську бібліотеку з колекцією понад 200 книжок. – Катерина Ношкалюк

В австралійському місті Брізбен 6 грудня відбудеться відкриття Української бібліотеки. Її фонд налічуватиме понад 200 книжок українських авторів українською та англійською мовами. Докладніше:

https://kultura.rayon.in.ua/news/1115866-v-avstraliyi-vidkriiut-ukrayinsku-biblioteku-z-kolekcijeiu-ponad-200-knizok

Підтримка України у світі

Світові зірки об'єднаються на благодійному концерті Songs of Freedom на підтримку України

У Манчестері відбудеться міжнародний благодійний концерт Songs of Freedom, присвячений підтримці українських жінок і дітей, які постраждали від російської війни. Концерт пройде 3 лютого на арені Co-op Live з трансляцією на міжнародну аудиторію. На сцені виступлять Боб Гелдоф, The Doobie Brothers, Madness, Кріссі Гайнд, Мідж Юр, Within Temptation, українські гурти «Бумбокс» і Schmalgauzen та інші артисти. У відеоформаті до події долучаться Пол Маккартні, Барбра Стрейзанд, Шон Пенн, гурт «Океан Ельзи» та інші учасники. Повний склад виконавців організатори оголосять згодом. Ініціатором Songs of Freedom став британський гурт Hardwicke Circus, який у 2025 році двічі відвідав Україну з благодійними виступами. Музиканти також передавали автомобілі для евакуації з фронту. Кошти від концерту спрямують чотирьом українським благодійним організаціям: UNITED24, «Голоси дітей», фонду Святослава Вакарчука «Люди майбутнього» та «Фонду Маша». Окремо організатори планують випустити спеціальний запис українського «Щедрика» у виконанні хору Songs for Ukraine, хору Королівської опери та London Metropolitan Orchestra. Усі кошти від релізу передадуть на гуманітарну допомогу Україні. Докладніше:

https://bit.ua/2026/11/svitovi-zirky-ob-yednayutsya-na-blagodijnomu-kontserti-songs-of-freedom-na-pidtrymku-ukrayiny/

Випуск підготував Зворський А. С.,
головний бібліограф відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm